

Vetőmag

XVII. évfolyam, 2010. 4. szám

A Vetőmag Szövetség Szakmaközi Szervezet és TermékTanács folyóirata

A tartalomból

ESA közgyűlés: fókuszban a szellemi tulajdon és a nemesítői jogok védelme 2

Hogyan járunk el kétes eredetű vetőmagzsákok esetén? 5

Hazai szakember az ESA Olaj- és rosnövény szekcióban 7

Az „Arany Ősz” mezőgazdasági és élelmiszeripari kiállításról 10

Lehet-e szemesen hibridkukorica vetőmagot betakarítani? 14

ESA közgyűlés: fókuszban a szellemi tulajdon és a nemesítői jogok védelme

Az Európai Vetőmag Szövetség (ESA) 2010. október 10–13. között Brüsszelben tartotta meg a vetőmag-kereskedői találkozóval egybekötött közgyűlését. A találkozón 580 fő, rekord mennyiségű vetőmagos szakember vett részt, bizonyítva, hogy a rendezvénynek kiemelt helye van a nemzetközi naptárban. Az elmúlt évekhez hasonlóan, a főként üzletkötési szándékkal megjelent vetőmag-kereskedőkön kívül szép számban jelen voltak a nemzeti tagszövetségek munkatársai, valamint a vetőmagágazat működése szempontjából jelentős szervezetek magas rangú képviselői. A hazai jelenlét még mindig elmaradt a kívánatos mértéktől, de az előző évekhez képest növekedett a létszám. Ez mindenképpen öröndetes, hiszen az Európai Szövetség életében először, 2011-ben Brüsszelen kívül, Budapesten rendezik meg az eseményt.

A szekcióüléseken és a közgyűlésen az egyes növénycsoportokhoz kötődő specifikus és a szekciókon átvívelő horizontális kérdések egyaránt megvitatásra kerültek. A Szövetség az üléseken kiemelten foglalkozott a GMO növények természetesen tagországi hatáskörbe utalásával, a vetőmag- és növény-egészségügyi direktívák felülvizsgálatával, valamint a szellemi tulajdon védelmével.

A Bizottság döntése alapján a GM növényekkel kapcsolatos jogszabályalkotás feladata a környezetvédelmi tárcától (DG ENVI) egységesen a fogyasztóvédelmi tárcához került (DG SANCO), ezzel a korábbi megosztottság elméletileg megszűnt. Ettől a lépéstől azt lehetett várni, hogy felgyorsul a döntési mechanizmus, és a vetőmagokban található véletlen GM jelenlét valamint a megfelelő határérték kérdése végre napirendre, kialakításra kerül.

Az első jelekből ítélve sajnos erről egyáltalán nincsen szó. A vita kizárólag a természet tagországi hatáskörbe történő utalásáról szól, a vetőmagszektor által hosszú évek óta hangoztatott határérték szükségességét továbbra is figyelmen kívül hagyja a Bizottság. Az ESA továbbra is megtesz mindent annak érdekében, hogy a tagság által méltán elvárt jogbiztonság végre valóban megteremtődjön.

Az európai vetőmag direktívák modernizációjáról és egyszerűsítéséről szóló ún. Better Regulation procedura sok munkát jelent az ESA számára. Az idő

múlásával egyre több részlet lát napvilágot a készülő szabályozásról, a DUS és gazdasági értékvizsgálatok (VCU) szerepéről és a vetőmag-minősítési eljárások esetleges módosításáról. Az Európai Szövetség számára az a legfontosabb, hogy a nemesítők, a vetőmagszektor, illetve a gazdátársadalom által elfogadott, megbízhatóan és jól működő rendszer alapelveiben ne változzon, csak azért, mert néhányan a gazdálkodói társadalmon kívülről hangosan bírálják.

A vetőmag direktívák felülvizsgálatahoz szorosan kapcsolódik az EU növény-egészségügyi jogszabályok revíziója. A növény-nemesítési anyagok és a vetőmagok folyamatosan növekvő ke-

reskedelmét alapul véve az ágazat érdeke kettős. Egyrészt szükség van a veszélyes károsítók, kórokozók terjedésének megelőzésére és ellenőrzésére vonatkozó szigorú eljárások és szabályok kialakítására, másrészt a készülő jogszabálynak tekintettel kell lennie az iparág specialitásaira, különösen a vetőmagok nagy értékére, illetve az országok és régiók közötti gyakori mozgására.

A következő jelentős téma, mely talán az egyik legfontosabb, a szellemi tulajdonjogokról szóló ESA állásfoglalás felülvizsgálata. Az ESA a kérdést több aspektusból is megtárgyalja, szem előtt tartva azt az alapelvet, hogy a fajtaoltalmi rendszernek nemesítési célból to-

A tárgyaló asztalok egytől-egyet megtekintek

vábra is szabad hozzáférést kell biztosítani a genetikai forrásokhoz, illetve ösztönöznie kell a nemesítést a fajták megfelelő védelmének és a hatékony jogérvényesítés lehetőségének megerősítésével.

A vita távolról sem teoretikus, hiszen a Bizottság megkezdte a közösségi növényfajta-oltalmi jogokról szóló jogszabályok átfogó értékelését. Az európai vetőmag szakmának minden erejével azon kell lennie, hogy hallassa a hangját és fogadtassa el véleményét, mind a szakmai, mind pedig a politikai viták során.

Teljesen világos, hogy az ágazat működésének jogi, politikai és társadalmi keretei gyorsan változnak. Nagy kihívás az ágazat számára, hogy gyorsan és hatékonyan megfelelő hatást tudjon gyakorolni a folyamatokra, de egyben kívánó lehetőség is az európai szektor számára, hogy a szabályzókat a működés szempontjából optimálisra formálja.

A teljes tagságot érintő általános témák mellett az egyes szekciókban az adott fajokra jellemző specifikus kérdések is megtárgyalásra kerültek.

Kukorica szekció

A 2010-es szezonban a 2009. évi alacsony terményárak, és a gazdasági válság hatására az európai termelők az olcsóbb kategóriájú vetőmagok irányába mozdultak el. A termőterületek többékevésbé változatlanok voltak, a silókukorica területek kismértékben emelkedtek. A szekció főként két olyan témát vizsgált meg részletesebben, ami a szezon során problémaként jelentkezett.

Az inszekticidcsávázott vetőmagok használata és maga a vetőmagcsávázás is több jelentős kukoricatermesztő országban (Franciaország, Olaszország, Németország) különböző típusú és mértékű tiltások miatt gondokat okoz. A tiltások miatt a termelők nem tudnak teljes mértékben részesedni az új hibridek által nyújtott folyamatos genetikai fejlődésből. A szakma rendkívüli módon komolyan veszi a kérdést, hiszen az ESA égisze alatt a vetőmagcsávázásról szóló egységes európai minőségbiztosítási rendszer kidolgozását és alkalmazását tűzte ki célul.

A másik kardinális kérdés a bevezetőben már említett, technikailag elkerülhetetlen GM jelenlét a konvencionális vetőmagokban. Ez természetesen nem új keletű probléma, azonban a helyzet fokozatosan romlik, főként amióta Franciaországban és Németországban visszavonták a GM kukorica termesztésére

A szekcióüléseken is mindig megtelt a terem

vonatkozó engedélyt. Mindkét országban zéró toleranciát alkalmaznak, ami az előzmények ismeretében végrehajthatatlan és jogbizonytalanságot teremt. Az idén a korábbi éveknél lényegesen több alkalommal kényszerültek a cégek nyomokban található GM jelenlét miatt egyes vetőmagtípusok visszahívására, illetve a már elvetett területek kiszántására. Nem vitás, hogy ez jelentős költséggel és presztízvesztéssel jár az érintett cégek és a gazdálkodók számára egyaránt.

Kalászos szekció

Igazán nem meglepő, hogy az ESA kalászos szekciója kiemelten kezeli az utántermesztett vetőmag kérdését (FSS). Az alacsony terményárak következtében az EU minden tagországában tovább csökkent a vetőmag-felújítás aránya.

A helyzet kezelésére és a lehetséges megoldások keresésére a Közösségi Növényfajta Hivatal (CPVO) vezetésével a nemesítők, az európai termelők, a Bizottság, valamint több európai hatóságból álló munkacsoport alakult. A munkacsoport megpróbál közös álláspontot kialakítani a legproblémásabb területeken, mint például a gazdák információ szolgáltatási kötelezettsége, a saját gazdaság definíciója, valamint a 20 ha alatti kisgazdaságok helyzete.

Takarmánynövények szekció

A gazdasági válság miatt a takarmányvetőmagok piaci lehetőségei beszűkültek, az értékesítési árak nyomottak voltak. Ennek hatására az illegális vetőmagkereskedelem sajnálatos módon érezhető mértékben fellendült. A területen dolgozó európai takarmányvetőmagos cégek, kereskedők egy közös állásfoglalást fogadtak el, melyet aláírásukkal is

megerősítettek. Az aláírók vállalják, hogy tiszteletben tartják a szellemi tulajdonhoz fűződő jogokat, és üzletmenetük során maximálisan betartják a jogszabályokat.

A szekció egy munkacsoportot is létrehozott az illegális vetőmag-kereskedelmi folyamatos monitorozása érdekében. A munkacsoport első éves jelentésében beszámolt arról, hogy elsősorban a leginkább „fertőzött” olasz, spanyol, lengyel és a balti országok takarmányvetőmag piacára koncentrált. Több ügyben is közös eljárást kezdeményeztek a helyi hatóságokkal.

Zöldség szekció

A zöldségvetőmagok illegális szaporítása az ágazatban egyre nagyobb problémát jelent, így nem véletlen, hogy a szekció prioritási listájának első helyén a növényfajta-oltalommal kapcsolatos jogok érvényesítése áll. A vezető vetőmag cégek a szabadság bitorlás és egyéb szellemi tulajdonhoz kapcsolódó jogsértések kivizsgálása, valamint az egységes fellépés érdekében idén áprilisban kizárólag erre a célra egy non-profit szervezetet alapítottak.

A megjelent cégek és szakmai szövetségek egyetértettek abban is, hogy szükség van a kórokozók szembeni rezisztencia megnevezések harmonizációjára. A jelenlegi terminológia 18 fajt és több mint 240 különböző patotípust fed le. Az egységesen használt kifejezések a felhasználók számára összehasonlíthatóvá teszik a fajtaleírásokat, általánosan növekszik a rendszer átláthatósága.

A bevezetőben ismertettek szerint a következő találkozóra tehát Budapesten, a Corinthia Hotelben kerül majd sor 2011. október 16–18. között, remélhetően az eddigi legnagyobb hazai részvétel mellett.

– ruthner –

Hatékony vízfelhasználású kukorica hibrid (a Syngenta hibrid 15%-kal többet terem aszályos körülmények között)

A Syngenta átszakította a vízhatékony növényi technológiák gátját, mikor július végén bemutatta Agrisure Artesian™, vízfelhasználásban optimalizált hibridjét. Az Agrisure Artesian technológia képessé teszi a növényt a rendelkezésre álló nedvesség hatékonyabb felhasználására, ezáltal növelve a termésmennyiséget az aszály sújtotta vidékeken. A technológia azokon a helyeken is segíthet stabilizálni a termésmennyiséget, ahol a talajtípusok különbözőek, és eltérő a nedvességmegtartó képességük.

David Morgan, a Syngenta Seeds elnöke az alábbiakat mondta ezzel kapcsolatban: „Örömminkre szolgál, hogy az

Agrisure Artesian technológia segítségével hozzásegíthetjük a termelőket a termésszintek megőrzéséhez azokon a helyeken is, ahol alacsony a talaj nedvességtartalma az aszály, a kevés csapadék, vagy a korlátozott öntözési lehetőségek miatt.”

A Syngenta hosszú évek kitartó molekuláris nemesítésével találta meg azokat a géneket, melyek felelősek a kukorica vízfelhasználásáért, és ezek segítségével hozta létre az Agrisure Artesian technológiát. A Syngenta első generációs hatékony vízfelhasználású hibridjeinek génjei mind ebből a forrásból származnak, az azonosított gének felelősek a rendelkezésre álló víz hatékonyabb hasznosításáért.

Az elnök elmondja, hogy azért esett az Agrisure Artesian névre a választás, mert ezzel is utalni akartak a technológia erejére, mely hasonló egy zubogó forráshoz (artesian – artézi kút) és egyúttal jelképezi, hogy a víz a növényi élet számára egyre inkább elérhető.

Az első ilyen technológiával készült hibrideket főként az amerikai Kukorica-

termesztő Övezet (ún. Corn Belt) nyugati területein fogják értékesíteni.

A Syngenta emellett dolgozik a vízfelhasználásukban optimalizált hibridek egy kiegészítő, GM tulajdonságán is. Számításaik szerint a transzgénikus hibridek 2015 után lesznek elérhetőek, a szabályozások és a fő import piaci tényezők függvényében.

Forrás: Seed Today 2010/III.

Évelő búza – a távoli valóság

Az évelő kalászos gabonák a mezőgazdaság 10 000 éves történelmének legnagyobb innovációi lehetnek, és a megfelelő nemesítési programok segítségével a vártnál korábban sor kerülhet használatukra, mondta John Reganold, a washingtoni egyetem talajkutató professzora. „A fő gabonánövények évelő változatainak kifejlesztése az egyévesek számos környezeti korlátozó tényezőjével szemben lehetne hatékony, miközben segítene táplálni az egyre éhesebb Bolygót.”

Az évelő búza nem létező növény, hanem az egyéves búza és valamely évelő rokonának (legtöbbször a deres tarrackbúza – *Thinopyrum intermedium*) keresztezéséből jön létre. Az évelő búza nemesítése az 1900-as évek elején kezdődött, mikor az USDA (az Amerikai Mezőgazdasági Hivatal) kutatói elkezdtek a keresztezéseket. A kutatók világszerte próbáltak életképes fajtákat létrehozni, kevés sikerrel. Az első évelő búza termésátlagok elérték az egyéves búza termésének 70–80%-át, azonban a következő években rendkívül gyorsan leromlott a termésmennyiség.

A Michigan Állami Egyetem kutatója, Dr. Sieglinde Snapp szerint „már sokat tudunk az évelő búzáról, de még nem eleget. Még legalább 10 évbe, vagy még többbe is beletelik, mire sikeres fajtákat állítunk elő.” Dr. Snapp szerint az évelő búza új típusú növény, nem arra hivatott, hogy az egyéves búzát helyettesítse, hanem arra, hogy kiegészítő lehetőséget nyújtson a gazdálkodóknak a felszín hosszú távú borítására, miközben különleges gabonát termelhetnek.

További információk:

Dr. Sieglinde Snapp

e-mail: snapp@msu.edu,

Forrás: Seed Today 2010/III.

Kansas Állam: a Monsanto partner a búzanesítés fejlesztésében

Új együttműködési megállapodás jött létre a Kansas Állami Egyetem és a Monsanto között, melynek várhatóan a kansasi búzatermelők számára kifejlesztett új fajták lesznek az eredményei. „Az ilyen típusú megállapodás a búzatermesztők hasznára válik, mert mind a köz-, mind pedig a magánnemesítői programokban létrehozott új fajtákhoz hozzájutnak” mondta el a megállapodásról Gary Pierzynski, az Egyetem munkatársa.

Allan Fritz professzor szerint a magán szférával való együttműködés kiváló lehetőséget biztosít az Egyetem számára, hogy az új fajták gyorsabban piacra kerüljenek, a nemesítők pedig új nemesítési eljárásokat ismerhetnek meg. Kansas állam továbbra is tervezi, hogy egyéb magán nemesítői programokkal működjön együtt, és így új, jobb tulajdonságú búzafajtákkal lássa el a gazdálkodókat.

Forrás: Seed Today 2010/III.

Ausztrália GM búzája 10 év távolságra van

Az Ausztrál Gabona Kutató és Fejlesztő Egyesület (GRDC) igazgatója júniusban kijelentette, hogy az országnak a búzanesítés technológiákra kell összpontosítania, beleértve a genetikailag módosított búzát is. A GM búza azonban még legalább 10 évig nem lesz elérhető a kereskedelmi forgalomban.

Ausztráliában, az utóbbi években jelentős volt a búza terméshozódása, ez főként az aszályos időszakoknak köszönhető. A búzatermesztés elmozdult a csapadékkal jobban ellátott területek felé, ezért az igazgató hangsúlyozta, hogy a fő célkitűzés a vízfelhasználás hatékonyságának növelése kell, hogy legyen.

További információk: www.grdc.com.au

Hogyan járjunk el kétes eredetű vetőmagzsákok esetén?

Az Európai Vetőmag Szövetség (ESA) Takarmánynövények és fűfélék vetőmag szekciójának (SFG) állásfoglalása

Az Európai Vetőmag Szövetség (ESA) takarmány szekciójának tagjai több alkalommal is találkoztak olyan esettel, mikor a vetőmagzsák kétes eredetűnek látszott, esetleg féltő volt, hogy hamisított, vagy a tartalma nem fajtaazonos. Annak érdekében foglalmazták meg iránymutatásukat, hogy azok a cégek, akik fűfélékkel és takarmánynövényekkel foglalkoznak, egységesen és eredményesen járjanak el, ha fűfélék vagy takarmánynövények kétes eredetű vetőmagzsákjaival kerülnek kapcsolatba. Az állásfoglalást már több mint 40 takarmány vetőmaggal foglalkozó fajtatulajdonos és kereskedő cég írta alá. Aláírásukkal deklarálták, hogy tiszteletben tartják a szellemi tulajdonhoz fűződő jogokat, és üzletmenetük során maximálisan betartják a jogszabályokat.

A vetőmagzsákok eredete kétesnek minősül, ha irreális áron, vagy nem a megszokott körülmények között árusítják azokat.

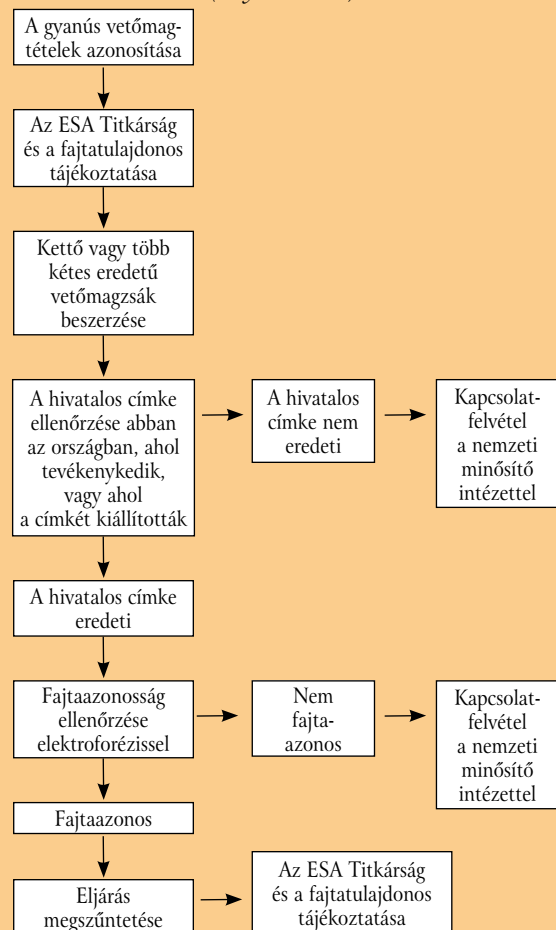
Az eljárási rendet az alábbiakban részletezzük, illetve a folyamatábra segítségével szemléltetjük.

- Fontos, hogy több zsákot szerezzenek be, mert akkor legalább egy felbontatlan zsákot fel tudnak használni egy esetleges jogi eljárás során.
- A hivatalos címkét – mely tartalmazza a címkesorszámot, a fajtanévét és a fémzárolási számot/minősítési számot – abban az országban kell ellenőrizni, ahol a cég a tevékenységét végzi. (Pontos információval az ESA Titkárság igény esetén segít.)
- Mintavétel
  - Abban az országban, ahol a feltételezett illegális kereskedelem, vagy ahol a minősítés történt, a hivatalos minősítő intézetnek mintát kell vennie a kétes eredetű vetőmagzsák-ból (az ISTA mintavételi előírásainak megfelelően).
  - Referenciaként érdemes beszerezni azon fajták vetőmagját, melyek a kétes eredetű vetőmagzsákok címkéin szerepelnek.
- A fajtaazonosság igazolásának elektroforézissel kell történnie abban az országban, ahol a feltételezett illegális kereskedelem, vagy ahol a minősítés történt, amennyiben a nemzeti minősítő intézet rendelkezik a megfelelő technikával. Ha az intézmény nem rendelkezik a megfelelő technikai felszereltséggel, a következő cégekhez lehet fordulni: ENSE (IT), Crossnacreevy (UK).
- Az ESA tagok egyetértenek abban, hogy tájékoztatni kell a hivatalos minősítő intézetet, ahol a feltételezett illegális kereskedelem, vagy a minősítés történt, vagy ahol a cég a tevékenységét végzi.

Ezen eljárási rend betartásával vélhetőleg az egész EU területén belül hatékonyan és eredményesen fel lehet lépni az illegális vetőmag-kereskedelem ellen, valamint arra is van lehetőség, hogy a kétes eredetű vetőmagok valódiságáról egyszerűen meggyőződjhessenek a takarmánynövényekkel és fűfélékkel foglalkozó munkatársak.

Az ESA eredeti (elérhetőségekkel kibővített) állásfoglalását megtalálják honlapunk Szakmai hírek rovatában (www.vsz.hu)

Hogyan kell eljárni, ha kétes eredetű vetőmagzsákokkal találkozunk? (Folyamatábra)

A VSZT tagi adatgyűjtéséből készített vetőmag-forgalmazási statisztika

A VSZT évente kétszer kér adatokat a teljes tagságtól. A jelentősebb mezőgazdasági növényfajokról, illetve az őszi kalászos vetőmagforgalomról kérünk adatszolgáltatást.

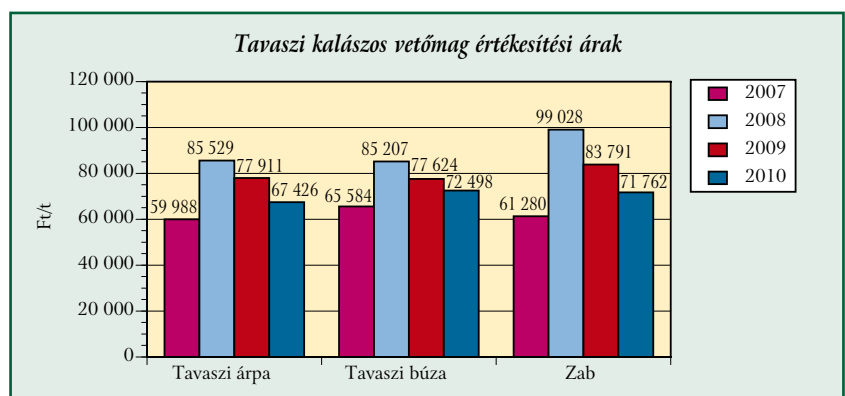
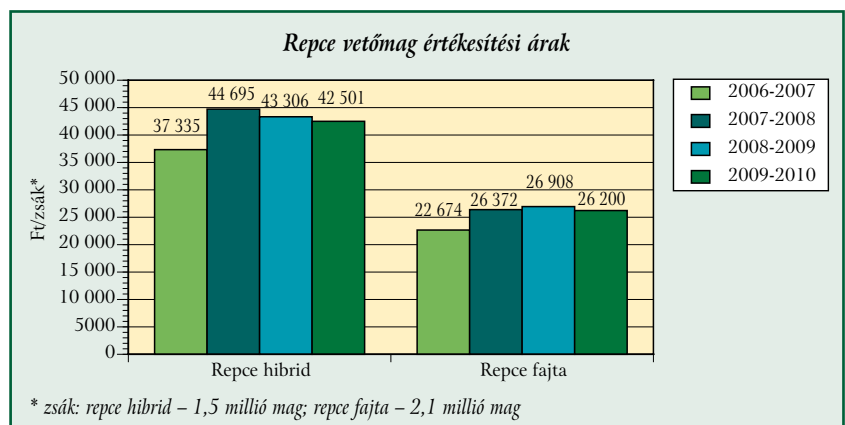
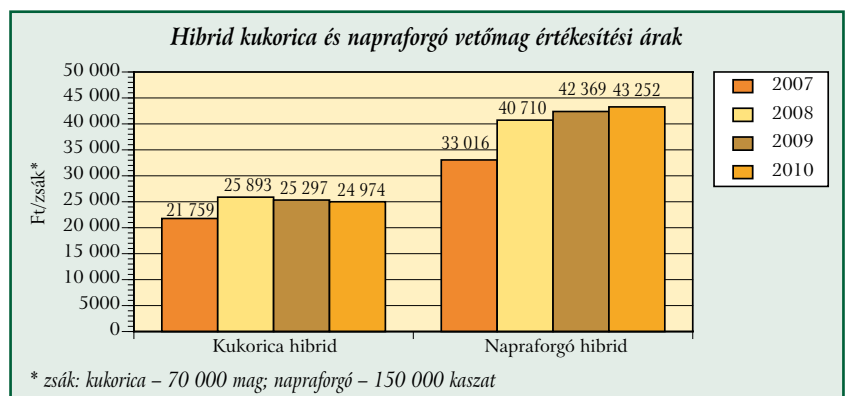
Az információgyűjtés célja kettős. Egyrészt a szervezet működésének egyik alapvető feltétele a szektorból származó alapadatok ismerete. Az államigazgatási szervekkel, hatóságokkal, bel- és külföldi partnerszervezetekkel folytatott mindennapi munkánk eredményességét nagymértékben meghatározza a bekért adatok pontossága, részletessége. Másrészt bizonyos, hogy tagjaink is haszonnal tudják forgatni a beérkezett adatokból készített összefoglalónkat.

2010 augusztusában a jelentősebb növényfajok vetőmag-értékesítésével kapcsolatban (forgalmazott mennyiség, forgalmazási árak) kérünk tagjainktól adatközlést. A beérkezett adatokat feldolgoztuk, és az így elkészített összesítést a tagságunk számára megküldtük. Ízelítőként néhány főbb növényfaj átlagárának alakulása látható a grafikonokon.

Öröndetes tény, hogy az adatszolgáltatók száma az elmúlt évekhez képest jelentősen növekedett. A nagyobb területen termesztett szántóföldi kultúráknál (főként a hibrideknél) a közölt forgalmazási adatok alig maradnak el a vélhetően ténylegesen értékesítésre került vetőmag mennyiségektől. A kisebb növényeknél olyan növényfajokról is kaptunk információt, amiről évek óta nem volt adatunk.

Ezúton is szeretnénk megköszönni minden olyan tagunk közreműködését, aki akár adattal, akár nemleges formában, de visszaküldte részünkre az adatszolgáltató ívet.

A részletes VSZT statisztika megtekinthető honlapunk (www.vsz.hu) Statisztikák rovatában (az anyag csak jelszóval rendelkező tagjaink számára érhető el).

Hazai szakember az ESA Olaj- és rosnövény szekcióban

Mátrai Tibort (Agromag Kft.) tavaly ősszel beválasztották az Európai Vetőmag Szövetség Olaj- és rosnövény szekció bizottságába (ESA-SOF). Az elmúlt időszakban tapasztalatairól és a bizottság munkájáról kérdeztem Tibort.

Tavaly csatlakoztál az ESA-SOF bizottság munkájába, mik az első tapasztalataid?

– Érdekes és részben ismeretlen világba, ugyanakkor egy jól működő gépezetbe csöppentem. Érdekes azért, mert egy kicsit közelebbről látszik az EU döntéshozó mechanizmusa, és a nagy szakmai szervezetekkel történő kommunikációja. Ismeretlen azért, mert a bizottságból nem ismerem senkit, sőt az ott folyó munkáról sem sokat tudtam. Persze nagy segítség, hogy az ESA technikai igazgatóját személyesen is jól ismerem még abból az időből, amikor egy holland vetőmagos cég képviselőjeként álltunk vele üzleti kapcsolatban, továbbá, hogy a magyar Vetőmag Szövetség munkájáról pozitív kép él a bizottsági tagokban. Jól működőnek meg azért tűnik mind az ESA, mind az olajnövény szekció bizottsága, mert egy remek stábbal, a közös problémák mentén – a kelet-európaiak korábbi bizottsági jelenléte nélkül is – jó munkát végeztek, legfeljebb a nyugatiak kevésbé figyelték a keletiek gondjaira, így nehezebb volt érvényesíteni az érdekeinket.

Milyen a bizottság összetétele (országok, cégek)?

– A bizottság elnöke egy német, közepes méretű vetőmagos vállalkozásnak az igazgatója. A bizottság tagjai a Bayer, a Monsanto és a Syngenta vállalatok egy-egy francia alkalmazottjai, valamint a brit, a német és a svéd vetőmagszövetségek képviselői. 2009-ben döntöttek a bizottság kelet-európai bővítéséről, és két új személyt választottak be: az egyik a cseh, én pedig a magyar vetőmag szövetséget képviselem.

Melyek azok a kiemelt témák, amelyekkel a bizottság foglalkozik?

– A bizottság mindig az Európai Unió szintjén aktuális legfontosabb témákkal foglalkozik. Jelenleg ezek közül a legégetőbbek az inszekticidus vetőmagcsávázás gyakorlati problémái, és az EU Bizottság erre vonatkozó 2010/21/EU irányelvére adandó nemzeti és egységes nemzetközi javaslatok kialakítása. Az említett irányelv ugyanis a korábbinál szigorúbb szabályo-

Mátrai Tibor

zások kidolgozását írja elő minden tagállam részére 2010. október 31-i határidővel. Kiemelt témák még a véletlenszerű GMO-jelenlét határértékei, az EU vetőmag-termelési és forgalmazási szabályainak most folyó felülvizsgálata, a szellemi tulajdon védelme, a repce glükoszínolát-tartalmának egységes csökkentése, valamint az új nemesítési technikák szabályozási kérdései. Továbbá a bizottság nyomon követi a legfontosabb olaj- és rosnövények piaci mozgásait.

Mi a bizottság munkamódszere és hogyan tud ebbe a VSZT bekapcsolódni?

– A bizottság a közgyűlés mellett évente még egy alkalommal tart ülést. Ezek az üléseken alakítja ki a bizottság a prioritási listát, a nagyon fontos kérdésekben munkacsoportokat hoz létre az adott terület szakértőiből, meghatározza a következő év tennivalóit, és meghallgatja a korábbi intézkedések beszámolóit, értékeli az előző év tevékenységét. Két ülés között többnyire e-mailben zajlik a kommunikáció az ESA titkárságán keresztül. Ezeket a szakmai véleményemmel kiegészítve továbbítom a VSZT titkárságára, ahol sok esetben magyar fordítást készítenek, és elküldik az érintett körnek. Az érintett tagok véleménye később a VSZT-n keresztül visszakerül az ESA-SOF szekcióhoz, illetve a bizottsághoz.

Az idén részt vettél az ESA közgyűlésen. Mik a benyomásaid?

– Először vettem részt ilyen közgyűlésen, de úgy tűnt, hogy a többség visszajáró volt és otthonosan mozgott. Ha jól tudom 580 szakember vett részt a rendezvényen, így a maga nemében páratlan vetőmagos seregszemléről van szó. A szekcióülések bárki előtt nyitva voltak, így ki-ki kiválaszthatta a maga számára legérdekesebb témákat. Én nem csak az olaj- és rosnövény szekció ülésén vettem részt, hanem belátogattam a többire is, így képet kaptam arról, hogy melyek azok a témák, amelyek faj- vagy fajcsoport specifikusak, és melyek azok, amelyek mindenkit érintenek.

Amellett, hogy részt vettél a közgyűlésen, az üzletkötés részébe is belekóstoltattál. Mi a véleményed erről, megéri-e a hazai cégeknek is a jelenleginél nagyobb számban megjelenni az eseményen?

– A szekció előadásokkal párhuzamosan csaknem száz asztal mellett lehetett kétoldalú tárgyalásokat folytatni. Akik külföldi partnereket keresnek a vetőmag szakmában, azok itt, legalább egy ismerkedés erejéig találkozhatnak ismert és kevésbé ismert cégek képviselőivel. Viszont aki nem beszél angolul, vagy esetleg a megszólítani kívánt cég nyelvén, az itt elveszett ember.

Jövőre Budapesten lesz az esemény. Mivel bátorítanád a hazai cégeket, hogy vegyenek részt az ülésen?

– Nem olcsó egy ilyen rendezvényen részt venni. A regisztrációs díjon kívül repülőjegy, szállás és étkezési költségek is felmerülnek, és ez így együtt már tényleg elgondolkodtatja a lehetséges résztvevőket. A ráakadó költségeket megúszhatjuk, ha nálunk lesz az esemény. Így a legtöbb magyar cég számára ez egy kifizető lehetőség lesz. Először mozdul ki az ESA éves közgyűlése Brüsszelből, és öröm, hogy Budapestet választotta. Már önmagában ez a tény büszkeségre adhat okot a magyar vetőmagszakmának, és nem fér kétség hozzá, hogy Magyarország az európai vetőmagágazat kiemelt jelentőségű szereplője.

R. Sz.

A vetőmag a kiindulási pont

Szövetségünk 2010. szeptember 23-án Tatán tartotta Küldöttközgyűlését. Az eseményen a Vidékfejlesztési Minisztérium (VM), a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Növénytermesztési és Kertészeti Igazgatósága (MgSzH) és az Európai Vetőmag Szövetség (ESA) magas szinten képviseltette magát.

A közgyűlés első részében *Takács Géza* elnök tartott beszámolót, melyben bemutatva a legutóbbi Küldöttközgyűlés óta végzett munkát. Ismertette a növénycsoportok köré szerveződő Szekció Bizottságok munkáját, a nemzetközi kapcsolatok fenntartását és bővítését célzó tevékenységet, és a Vidékfejlesztési Minisztériummal folytatott egyeztetések eredményeit. Volt miről beszámolni, hiszen számos olyan sikert tudunk felmutatni, amelyre valóban büszkék lehetünk. Ilyen például – a teljesség igénye nélkül –, a kukorica és a búza fajtakísérletek újjászervezése, a Pannon Búza program elindítása, a nemesítői jogdíjak érvényesítésének lehetősége, a Vetőmag újság megújítása, valamint a vetőmag hamisítások elleni küzdelem, amelynek a VSZT kezdeményezője és aktív részese volt. Külön hangsúlyt fektetett azokra a kérdésekre, amelyek megoldásában kiemelten szükség van az agrárkormányzattal történő szorosabb együttműködésre.

Az Elnök, az Ellenőrző Bizottság és az Etikai Bizottság beszámolóit a küldöttek egyhangúan elfogadták. Hosszú és sok egyeztetést követő munka után került a Küldöttközgyűlés elé az újragondolt és egységes szerkezetbe foglalt Etikai Kódex. A Kódex a szakma önszabályozásának és a vitás kérdések rendezésének fontos eszköze. A VSZT szerkezetében, a vonatkozó jogszabályokban,

Takács Géza elnök

valamint a vetőmag szakma egészében az elmúlt 15 évben olyan változtatások történtek, amelyek szükségessé tették a Kódex módosítását. Az eljárási rend módosításával az etikai kérdések rendezése a korábbiaknál hatékonyabban történhet. A Kódex a küldöttek egyhangú szavazatával került elfogadásra, jelezve azt, hogy e kérdésben is egyetértés van.

A rövid hivatalos részt követően a jelen aktuális kérdéseire választ adó szakmai előadásokra került sor.

Ertseyné dr. Peregi Katalin „A növénytermesztési hatóság szerepe a vetőmagágazatban” című előadásában történeti áttekintést nyújtott a hazai fajtaelismerés és vetőmag-minősítés rendszeréről, kiemelve annak nemzetközi szintű elismertségét. Az elmúlt évtizedek során számos alkalommal módosultak a jog-

szabályok, illetve újak születtek. A hatóság minden esetben arra törekedett, hogy a módosítások a vetőmagszektor hasznát szolgálják, annak igényeivel összhangban változzanak a jogszabályi keretek. A gyorsabb és korszerűbb ügyintézés érdekében folyamatosan frissítük és bővítjük a VIGOR nevű számítógépes rendszert. A hatóság szerepének bemutatása után rátért a jelenlegi nehézségek ismertetésére, valamint a jövőbeni kilátások elemzésére.

Dr. Csörgő Szonja az ESA képviseletében tartott prezentációt „Várható változások a szektor Uniós szabályozásában – Better Regulation és azon túl” címmel. Tájékoztatást nyújtott az Európai Vetőmag Szövetségről, annak fő feladatairól, kiemelte, hogy a magyar szövetség aktív tagja az ESA-nak. Röviden ismertette a Better Regulation folyamatát, ennek kapcsán az ESA külön munkacsoportot is szervezett, melynek *Ruthner Szabolcs* is tagja. A Better Regulation folyamat fő célja, hogy a jelenlegi bonyolult szabályozást átláthatóbbá tegye, harmonizálja a különböző tagállami intézkedéseket, költséghatékonyabbá tegye a rendszert. Mindezek érdekében különféle kérdőívekkel, munkacsoporti ülésekkel próbálják felmérni a tagországok véleményét, preferenciáit, melyeket figyelembe véve az első módosító tervezet várhatóan 2011 végére készül el. Az Európai Bizottság terveiről meglehetősen sok részlet ismert, az ESA aktívan követi a folyamatokat, azonban még így is előfordul, hogy meglepő lépéseket tesznek, melyekre az előzetes egyeztetések alapján nem lehetett számítani. Az európai sokszínűség teszi igazán nehezzé az egységes szabályozás kialakítását, azonban az ESA arra törekszik, hogy ennek a célnak az eléréséhez megfelelő segítséget nyújtson a Bizottság számára.

Teljesen új a közgyűlések történetében, hogy ennek keretében kerekasztal beszélgetést szerveztünk. Résztvevője volt a már ismertetett előadókön kívül *Dr. Feldman Zsolt*, a Vidékfejlesztési Minisztérium helyettes államtitkára.

A kerekasztal beszélgetést Dr. Feldman Zsolt nyitotta meg, aki röviden beszélt a VM jövőbeni terveiről. A Minisztérium egyik legfontosabb feladata az új Közös Agrárpolitika (2013–2020) feltételrendszerének és működésének olyan irányba történő átalakítása, mely a lehető legkedvezőbb a hazai gazdálkodók számára. Az elképzelések megvalósításához a jövő évi EU elnöki tisztség nyújtotta előnyöket is fel kívánják használni.

A piaci viszonyok rendezése is kiemelkedő helyen szerepel a Minisztérium listáján. A rendezés alatt azt kell érteni, hogy a magyar agrárgazdaságot olyan irányba szeretnék terelni, hogy olyan termékeket termeljenek a gazdálkodók, melyekre itthon, vagy külföldön megvan a megfelelő felvevő piac.

Kiemelte továbbá a birtokpolitika kérdését, illetve a hazai vízgazdálkodás rendszerének újragondolását. Ez utóbbival kapcsolatban megemlítette, hogy a vetőmagágazatot is érintő kérdéssel kapcsolatban számos belső konfliktus, kihasználatlan potenciál van, melyek megoldása részben jó szándék, azonban nagyobb részben pénz kérdése. A következő időszakban várhatóan nagyjából 200 milliárd forintot fordítanak a vízgazdálkodási beruházások támogatására.

Említést tett arról is, hogy az MgSzH átszervezése kilátásban van. Sajnos, az előző évek átszervezései nem tettek jót a hivatal működésének, csak az ott dolgozók elhivatott munkájának köszönhető, hogy eddig nem volt jelentős fennakadás. Olyan szervezeti átalakítást kíván elősegíteni, ami elsősorban a rendszer működőképességének fenntartását tűzi ki célul. Amennyiben a mezőgazdaság biológiai alapjai továbbra is kiemelt helyen lesznek a döntéshozatal előtt, úgy a vetőmagágazat támogatása egy erős hatóság felépítésével mindenképpen elképzelhető, és a koncepcióba teljes mértékben beleillik az akadályok nélkül, gondosan minősített vetőmag, mint a mezőgazdasági termelés első lépcsőfoka.

A kérdéseket a résztvevők előzetesen írásban, illetve a helyszínen szóban is feltehetik, és sokan éltek ez utóbbi lehetőséggel is. A vízgazdálkodásra vonatkozó kérdéssel kapcsolatban Dr. Feldman Zsolt elmondta, hogy a gazdálkodók felelősségérzetét is növelni kell a témában, de a vízgazdálkodási társulások tekintetében is lesz változás, a felelősségi viszonyok remélhetőleg a jövőben jobban kirajzolódnak.

Több kérdés is irányult az MgSzH átszervezésének jelenlegi helyzetére. A szakma számára a minősítés kardinális

kérdés, hiszen a vetőmag esetében ez a piacra jutás előfeltétele, nem pedig csak egy utólagos ellenőrzés. Válaszként elhangzott: a VM célja, hogy januárra működőképes struktúra alakuljon ki az agrárszakigazgatás területén, ezért minden lehetséges lépést megtesznek. Ertseyne dr. Peregi Katalin kihangsúlyozta a hatóság szerepét a minőségi élelmiszer-előállítás folyamatában, amelynek kezdőpontja a vetőmag. Takács Géza elmondta, hogy *Bognár Lajos*, az MgSzH elnöke személyesen fogadta, a találkozón Szövetségünk nevében hangsúlyozta a vetőmag kiemelkedő szerepét a biztonságos élelmiszer-előállításban, meghívta Bognár urat egy vetőmagüzemi látogatásra; a találkozó mindent összevetve pozitív kicsengésű volt, várjuk a következő lépéseket, a Szövetség felajánlotta együttműködő segítségét. A kerekasztal beszélgetés során egyértelműen megfogalmazódott, hogy jól működő ellenőrző és minősítő hatóság nélkül elképzelhetetlen a minőségi árualapok megteremtése. Ebben pedig a felügyeleti munkának is olyan felelőssége van, mint a termelőknek.

Örökzöld téma a minősített vetőmag használata, ezért természetesen ezzel kapcsolatban is sok kérdés érkezett. Dr. Feldman Zsolt válaszában kiemelte, hogy a VM tisztában van a fémzárolt vetőmag használatának fontosságával, ezért ajánlást fogalmaztak meg ezzel kapcsolatban, és ezt kommunikálják is a termelők felé. Egy, a vetőmag-felújítás jelenlegi szintjének javítását firtató kérdésre elmondta, meg fogják vizsgálni annak lehetőségét, hogy valamely támogatás kifizetését a fémzárolt vetőmag használatához kössék. Kiemelte, hogy a vetőmagszektorra érintő ügyekben a jövőben is számítanak a VSZT közreműködésére.

Az Európai Unió és az azon belüli érdekérvényesítés témakörében Takács Géza elmondta, hogy a VSZT minden olyan nemzetközi szervezet munkájában

folyamatosan részt vesz, ahol tagsági viszónnyal rendelkeznek. E szervezetek minden ülésén Szövetségünk jelen van és képviseli a magyar érdekeket. Véleményünket nemcsak írásban közöljük, hanem személyesen is kifejtjük ezeken a rendezvényeken.

Az elnök szavait Dr. Csörgő Szonja megerősítette, kiemelve azt, hogy a nemzeti szövetségeknek aktívnak kell lenniük (nemcsak az ESA-n belül), mert csak így biztosíthatják a nemzeti érdekek hatékony képviseletét. Felhívta a figyelmet arra, hogy az ESA is csak azokat a véleményeket tudja beépíteni állásfoglalásaiba, amelyek beérkeznek hozzá a nemzeti szövetségeken keresztül. A magyar Szövetség ebből a szempontból kiemelkedő teljesítményt nyújt.

Ertseyne Dr. Peregi Katalin elmondta, hogy a Vetőmag Szövetség ugyan példaértékűen teljesíti ezirányú kötelezettségét, azonban az Unió döntéshozatal szintjén komoly problémát jelent, hogy a magyar hatóságoktól legtöbbször egy fő vesz részt az üléseken, vagy bizonyos esetekben – forráshiány miatt – egy sem, míg más országokból több különböző szakterületen aktív szakértő is részt vesz az üléseken. Ennek következtében a magyar érdekek sokszor képviselet nélkül maradnak, vagy a képviselet szintje legalábbis elmarad más országokétól.

A kerekasztal beszélgetést és a Küldöttközgyűlést Takács Géza egy szellemes, a vacsora jó hangulatát megalapozó anekdotával zárta.

Szövetségünk nagy hangsúlyt fektet a visszacsatolásra, így a rendezvény után azonnal kértük a résztvevők véleményét. A küldöttek meglepően gyorsan küldték vissza értékelésüket, nem elhallgatva kritikai észrevételeiket sem. A vélemények összegzése alapján Szövetségünk a jövőben is hasonló módon tervezi megrendezni Küldöttközgyűlését, teret adva a színvonalas előadásoknak, és a tagság véleményének személyes kifejtésére.

A.E., N.N., R.Sz., T.G.

Az „Arany Ősz” mezőgazdasági és élelmiszeripari kiállításról

Az idén 12. alkalommal rendezték meg Moszkvában ezt a nagyszabású kiállítást, amelyet hagyományosan a betakarítás végéhez igazítanak. A rendezvényen különösen nagy hangsúlyt kapott a mezőgazdaság gépekkel és berendezésekkel való ellátottsága, amelyet az óriási fedett csarnokokban és a szabad ég alatt lévő területen mutattak be. Több mint 30 ország 2500 cége mutatta be termékeit a nagyszámú látogató számára, mintegy 80 000 négyzetméteren. Igazi vetélytársa akadt ezzel a nagy nyugat-európai mezőgazdasági kiállításoknak (Agritechnika, Sima, Royal Show).

A fesztivál hagyományos részén elsősorban a nagy agráriummal rendelkező oroszországi régiók – szám szerint 75 – vettek részt. Mindenki hozta, mutatta és árulta is a maga specialitásait. Az érdeklődők egy része komolyan vásárolt is, néha az volt az érzésem, hogy az emberek kizárólag vásárolni jöttek. Néhanál beszélgetve kiderült, hogy ez valóban így is van: ma itt a legjobbat, a legújabbat, a legfrissebbet lehet kapni, minden évben kijárok ide – mondták. Természetesen a látogatók zöme igazi szakember volt. Magyarországról mind-

összesen két kiállító volt jelen, a Woodstock Kft. és az Agrota-2L Kft. Óriási hibának tartom, hogy Magyarország évek óta nem jelenik meg önálló standdal... Miért is tartom ilyen kiemelten fontosnak ezt a mezőgazdasági seregszámot? Könnyű lenne azt mondani, hogy mert mások is annak ítélik meg. Bizonyítja ez utóbbit a nagyszámú, főleg külföldi kiállító. Ott volt mindenki, aki ma számít a mezőgazdasági piacon. Alapvetően azonban az orosz mezőgazdasági politika, s annak gyökeres változását látom az agrárium megítélésében.

Az „Arany Ősz” logója a kiállítási csarnokban

V. V. Putyin miniszterelnök a Kreml Kongresszusi Palotájában tartott előadásában kiemelte, hogy a mezőgazdaságot nagyon fontosnak ítéli meg a gazdaság összteljesítményében. A gabonapiac hektikus viselkedését figyelembe véve a miniszterelnök feladatult adta a Gazdaságfejlesztési Minisztériumnak, a Monopolelles Föderális Bizottságnak és az Adóügyi Hatóságnak, hogy hozzák létre az orosz gabonatózsdét. „Itt az ideje annak, hogy egy önszabályozó, jól működő mechanizmust hozzunk létre” mondta Putyin. A gabonatózsdé egyébiránt már a cári Oroszországban is létezett.

A Rosszstat (az Orosz Föderáció Statisztikai Hivatala) jelentése szerint a mezőgazdaság 26 234 milliárd rubel (875 milliárd USD) értéket állított elő 2009-ben, amely 1,8%-kal magasabb az előző évinél. Ez ugyan szerénynek tekinthető, de felülmúlja a többi ágazat hanyatlást mutató számait, amely a krízisnek tudható be. Az agrárium az egyetlen ágazat tehát, amely pozitív szaldót mutat, cáfolva azt a tézist, miszerint a mezőgazdaság az ország fekete lyuka (bármennyi pénzt is fektetnek be, az

Putyin elnök megnyitója

eredményt nem hoz). A növénytermesztés területén a termés a szárazság következtében már 2009-ben is csökkent. A búza átlagtermése 2,27 t/ha (összes termés 61,7 millió tonna), a kukorica 3,53 t/ha (összes termés 3,9 millió tonna), a napraforgó 1,15 t/ha (összes termés 6,425 millió tonna). 2010 januárjában 20,6 millió szarvasmarha, 17,3 millió sertés és 22,5 millió juh, illetve kecske számláltatott meg az országban. Az összes hústermelés meghaladta a 10 millió tonnát, amely 7%-kal magasabb az előző évinél. Különösen a baromfihús termelése nőtt (13,5%-kal). 32,5 millió tonna tejet termeltek, amely teheneként 4422 kg-ot jelent. Mindezek következtében az élelmiszeripar által kibocsátott termékek mennyisége is növekedett.

Az országot komolyan érintette a világgazdasági válság és a rendkívüli mértékű aszály. A mezőgazdasági export 9052 millió USD értékű, míg az import 26 579 millió USD értéket tett ki. Tendenciájában az export növekedést (7,3%), míg az import csökkenést (16,6%) mutat.

Jelena Szkrimnyik mezőgazdasági miniszter minden fórumon cáfolta (legutóbb a Duma szeptemberi ülésén) azt, hogy bármilyen termékből hiány lenne, az ezzel kapcsolatos híreket a média kitalációjának nevezte, illetve árnyékos spekulációs törekvéseknek minősítette. Alapvetően az Oroszországban nagyon népszerű hajdina (pohánka) terméskiesése okozott riadalmat, mert egy időre eltűnt az áruházak polcáról. A miniszter asszony szavai szerint élelmiszerből az ágazat a tavalyi szinten teljesít, pl. a 32,7 millió tonna saját és a 7 millió tonna (a megszokott mértékű) import tej teljes mértékben fedezi az igényeket.

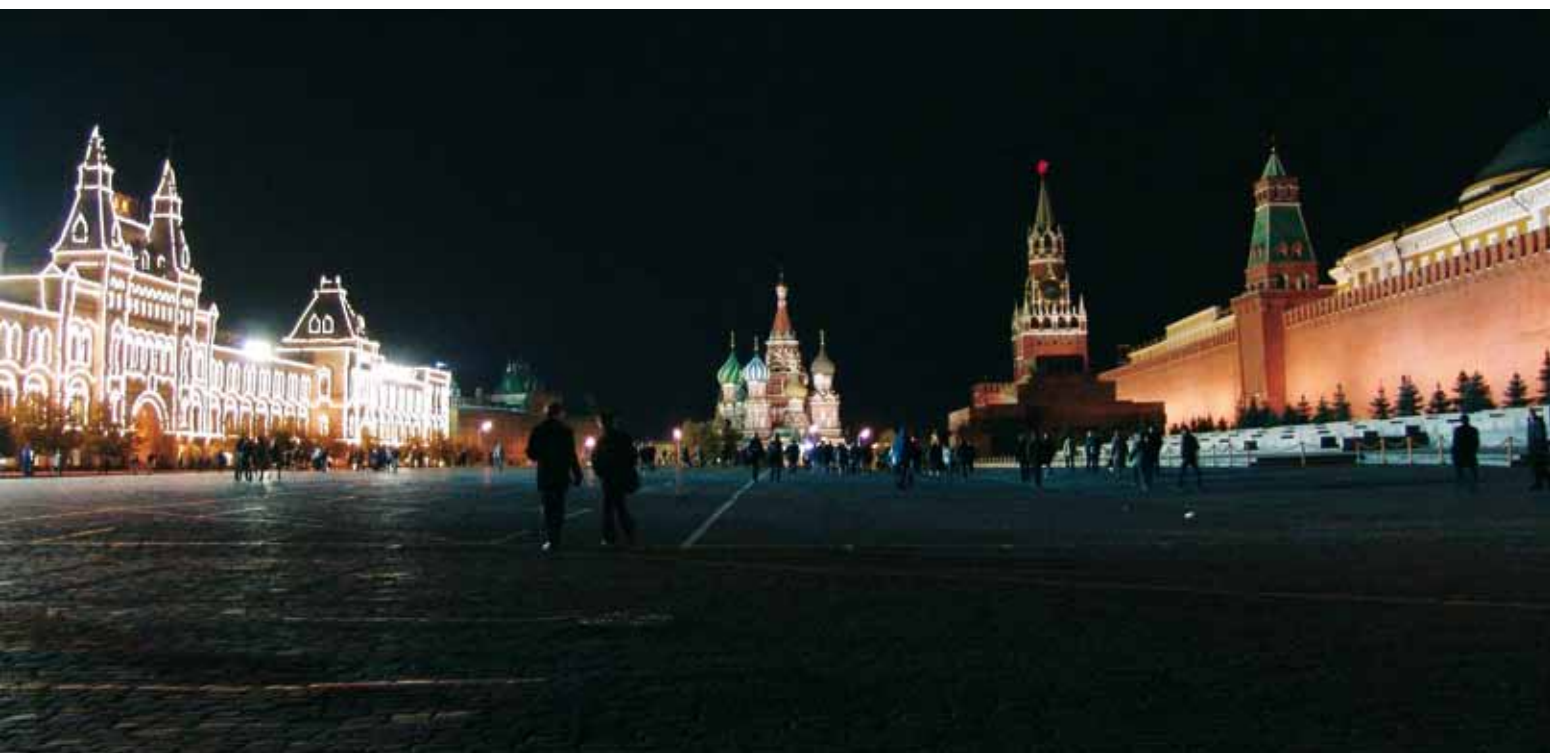
A megnyitóra sokan voltak kíváncsiak

Gabonából összességében 60–61 millió tonna termés lesz, így a 26 milliós tartalékkal együtt fedezi az ország 77–78 milliós belső igényét. Egyedül burgonyából várható import, ugyanis a 22 milliós tonnás termés nem elegendő a 28 milliós tonnás belső felhasználás kielégítésére.

A kiállításra Dr. Feldman Zsolt helyettes államtitkár vezetésével magyar delegáció is érkezett. Fontos tárgyalások zajlottak, többek között I. Belhajev úrral (mg. miniszterhelyettes, az orosz-magyar mezőgazdasági munkacsoport társelnöke), J. V. Belij úrral (Sztavropol megye kormányzó-helyettese, a megye mezőgazdaságáért felelős szakembere), I. A. Baburin úrral (Moszkva Kormányának élelmiszertartalékok főosztályának vezetője, miniszteri rangban), I. I. Kuzmin úrral (a Biskeki Vetőmag Egyezmény Koordinációs Testület Elnöke). Az orosz fél minden szintű tárgyaláson megerősítette együttműködési szándékát.

A tárgyaló felek kiemelték a magyar termékek kiváló minőségét. Hangsúlyozták, hogy az orosz mezőgazdaságban a magyar befektetőknek is nagyon jó lehetőségeik vannak. Természetesen ki kell emelni, hogy a személyes kapcsolatok, a korrekt partneri viszony és a hosszú távú megbízható kapcsolatok alapfeltételét jelentik minden üzletnek. Jó példa erre az Agrota-2L Kft., amely már 23 éve dolgozik ezen a piacon, és több mint 40 000 szarvasmarha tenyészállatot szállított partnerei számára, azok teljes megelégedésére. A Woodstock Kft. kukorica és napraforgó vetőmagot szállít, és húsz éves munkájának köszönhetően kukorica vetőmag tekintetében Oroszország harmadik legnagyobb beszállítója. Az orosz termelők rendkívül elégedettek a magyar (martonvásári és szegedi) hibridekkel, amelyek kiemelkedően teljesítenek az ország nem kis területén.

Takács Géza

Egy új cég, optimista tervekkel

A francia Euralis Group vetőmag üzletága, az Euralis Semences, Európa egyik vezető vállalata. Minden évben 350 000 gazda, több mint 3 millió hektáron veti az Euralis Semences kiváló genetikájú vetőmagjait. Egy éve Magyarországon is jelen van a francia cég, hiszen megalapították az Euralis Vetőmag Kft.-t, amely idén június 16-án első alkalommal rendezte meg Magyarországon a repcetermesztők és a vetőmag-forgalmazók szakmai fórumát. A rendezvény fő támogatója az Euralis Semences, amely 1936 óta van jelen a világ vetőmagpiacán. A szakmai fórumot Yves-Marie Campion (a cég export igazgatója) nyitotta meg, aki hangsúlyozta, hogy fontos a bizalom kiépítése és a magyar gazdákkal való közvetlen kapcsolat megteremtése, támogatása. Mindezen okok miatt döntött úgy az Euralis Semences, hogy leányvállalatot indít Magyarországon. Kassai Ervinnel, a magyar cég vezetőjével beszélgettünk.

Igazgató úr, beszélhetünk-e már piaci szegmensekről?

– Jelen pillanatban még nem. A munka most kezdődött, igazán újak vagyunk, és még a bizonyítási fázisban tartunk. A hangsúlyt a megismerésre és az elismertség megszerzésére helyeztük. Mondhatnám, hogy egy friss és fiatal cég vagyunk, a közelmúltban alakultunk.

Mikor is pontosan?

– Tavaly novemberben jegyezték be a céget, s idén februárban indultunk a tavaszi vetőmagokkal – kukorica, napraforgó –, de ekkor már a szezon közepén voltunk. Tehát először igazán a repcében mérettettük meg magunkat. Jól tudjuk, hogy milyen nehéz repceszezonzt zártunk, mind az időjárás, mind pedig a pénzügyi, gazdasági helyzet miatt, hogy csak a két fő okot említsem. De, mindezek ellenére a repce vetőmagban már értékelhető eredményt értünk el, amelyet mégis sikerként könyvelhetünk el. Meg kell említenem azonban, hogy az Euralis csoport hibridjeit és fajtáit korábban már termelték idehaza, mégpedig Rustica néven.

A magyar vetőmagpiac – sajnálatos tény – nem bővíül évek óta. Ezért is adódik a kérdés: nem bátorság-e ezen a piacon új szereplőként megjelenni?

– Vallom azt a mondást, hogy „soha nem lehet ideje korán” kezdeni, tehát indulhattunk volna igazán korábban is. Biztos vagyok abban is, hogy nem mi vagyunk az utolsók, jönnek még újabb cégek is hazánkba. Magyarország vetés-szerkezete stabilnak mondható, kicsi a mozgás az egyes – főleg a nagy területen vetett kultúráknál –, és a közép-kelet-eu-

Kassai Ervin

rópai régióban meghatározó szerepünk van a kukorica és napraforgó termelésében. Az őszi káposztarepce termelése az utóbbi években jelentősen fejlődött, reagálva az e növény iránti fokozott keresletre. Vetőmag van elegendő, mondhatnám bővíben vagyunk, így az értékesítés komoly kihívásokkal küzd. Itt kell lennünk, mivel a hazai vetőmagágazat a legfejlettebb technológiával, óriási szak tudással rendelkezik, az innovációnak fontos szerepe van, amelyhez mi is hozzá tudunk járulni, szerepet vállalva benne. Ezért minden olyan terméknek van létjogosultsága, amely rendelkezik azokkal a speciális és személyre szabott tulajdonságokkal, amelyet a termelő keres. Azt a luxust egyetlen külföldi vetőmagcég sem engedheti meg magának, hogy nem jelenik meg termékeivel a magyar piacon. Nyilván, ez egy komoly kínálati bővülést is jelent. A magyar gazdáknak így lehetőségük van és lesz arra, hogy a számukra legjobb fajtát vagy hibridet válasszák, amire nekik, az ő éghajlati, talaj, csapadék stb. viszonyaikra a legjobban alkalmazhatóak. Igazán nem az a kérdés mikor érkezünk, hanem hogy mennyi

idő alatt tudjuk megalapozni a bizalmat nemesítvényeink iránt. Ehhez nyilván több év kell, de már „kettyeg az óra”.

Mit tudhatunk a francia anyacégről?

– Az anyacég 1936-ban alakult, mégpedig PAU néven, amely egy dél-francia város neve, és itt van a cég központja. Az idősebbek nyilván még emlékeznek arra, hogy hazánkban, a hetvenes években termeltek Pau hibridkukoricát. A megalakulás óta több más céget is felvásároltak, így alakult ki a cégcsoport. A vetőmag üzletág is szövetkezeti formában működik, így 350 ezer gazda a tulajdonos, akik 3 millió hektáron gazdálkodnak Franciaország déli részén. Franciaországban piacvezetők vagyunk a kukorica, a napraforgó és az őszi káposztarepce vetőmag értékesítésében. Természetesen más növények nemesítése is folyik, jelezve azt, hogy teljes a kínálat. S hogy mennyire fontos ez? Az Euralis árbevételének 16 százalékát költi K+F tevékenységre!

Mekkora az árbevétel?

– A cégcsoporté 1,3 milliárd euró évente, amelynek egyharmada származik vetőmagból. A többit a borágazat, a libamáj előállítás, saját gazdabolt és barkács áruházlánc forgalma, valamint egyéb tevékenységek adják.

Képesek-e helytállni a francia fajták idehaza? S foglalkozik-e a K+F divíziójuk a magyar termelési körülményekkel?

– A fajtaválasztás kérdése sokszor okoz fejtörést a termelők számára. Nem elég azt tudni, hogy milyen termésre vagy stressz-tűrésre képes a kiválasztott

fajta – növényfajtól függetlenül –, de az is fontos tényező, hogy például mit képes a betegségekkel szembeni tolerancia területén felmutatni. Amennyiben mindezek kedvező paraméterekkel bírnak, akkor már könnyebb, de még mindig nehéz dolgunk van, hiszen már csak egy kérdést kell megválaszolni: mekkora vetőmagköltséget jelent az adott fajta a saját termőhelyen s ehhez milyen kockázat párosul? Cégünk segítséget nyújt ebben is, ugyanis kínálatunkban szereplő kukorica, cirok, napraforgó és őszi káposztarepce vetőmagok összehasonlító, áttekinthető táblázati formájában közli az egyes fajták/hibridek tulajdonságait, így téve egyszerűbbé a választást. A választást segítik a hazai kísérleteink is (fejlesztési és nemesítési kísérletek, bemutatók, MgSzH kísérletek, Euralis Szakértő Gazdaklub) melyek adatai alapján döntjük el, melyik növényfaj, mely fajtája lesz igazán alkalmas (akár a gazdák visszajelzése segítségével is) a magyar viszonyokra. Nem célunk a francia fajták ráerőltetése a magyar termelőre, hanem megnézzük, hogy mire van szükség, mi vizsgáljuk jól a magyar földön, s azt igyekszünk bevezetni. Nemesítő kollégáink és a kutatási háttér (laborvizsgálat, adaptációs kísérletek) felelősek azért, hogy olyan anyagok álljanak rendelkezésre, amelyek alkalmasak a Kárpát-medencei éghajlati viszonyokra.

Számomra még mindig kérdés, hogy milyen stratégia mentén kívánják a piaci pozíciójukat erősíteni, megalapozni?

– Stratégiai alapelvünk a türelem. Azt gondolom, hogy egy külföldi cég sem mondhatja el magáról, hogy az indulás évében megalapozta a sikert. A türelem azért kell, hogy a másik fontos kulcsszavunk tartalmát megvalósítsuk, ez pedig a bizalom. Legalább 2–3 év szükséges ahhoz, hogy megtudják: a mi vetőmagjaink valóban kiválóak, vagy csak jók a hazai viszonyokhoz. Tudnunk kell, hogy nem csak a hatóságoknál, hanem a nagyüzemi kísérleti körülmények között is helytállnak-e a fajtáink, s elnyerik-e a magyar gazdák bizalmát. Erre szokták azt mondani, hogy ha valaki el akar jutni az ötödik szintre, akkor előtte meg kell másznia a második, a harmadik és a negyedik szintet is, erről hajlamosak néhányan megfeledkezni. Nos, mi elindultunk és további évek kitartó munkája kell a sikerhez. Stratégiánk részeként létrehoztuk az EURALIS Szakértő Gazdák Klubját, hogy bevonjuk a magyar termelőket a cég életébe, fejlődésébe. Szükségünk van tapasztala-

tukra, szakértelmükre és együttműködésükre.

Van-e türelem a francia menedzsment részéről? Ugyanis ez a fajta piaci magatartás nem megszokott a külföldiektől. Ők sokkal agresszívabb piacpolitikát képviselnek.

– Remélem van elegendő türelem. Nyilván ők is tudják, ismerik a helyzetet. Y.M. Champion már a nyolcvanas évek végén dolgozott Magyarországon, van személyes tapasztalata. Ez fontos, mert érti Magyarországot. Mint minden más cég, mi is az eladásból élünk, s nem vagyunk karitatív cég, tehát stratégiánk része egy komolyan kidolgozott piacpolitika. A türelem mellé profitot is termelnünk kell, de a kettő összeilleszthető. Látunk olyan szegmenseket a vetőmagpiacon, ahol módunkban áll a növekedés. Első azonban az, hogy az EURALIS név nagyon jól csengjen, így komoly, kemény munka előtt állunk.

Mely növényfajtákkal foglalkoznak?

– Jelenleg négy növényt ajánlunk: a kukoricát, a napraforgót, a repcét és a

Erőtlen cégcsoport

Az Euralis Group 15 000 farmert fog össze, akikből 12 000 részvényes és közülük 5000 alkalmazott. Őket az az elkötelezettség egyesíti, hogy szövetkezésként dogozzanak, a fenntarthatóság, a szolidaritás és a versenyképesség szellemében. Az alapításunk – 1936 – óta három, egymással kölcsönösen összefüggő szövetkezet értékei járultak hozzá az Euralis identitásának a létrehozásához. Ezen szövetkezetek mindegyike jelentős szerepet játszik a döntéshozatali folyamatban.

Elkötelezettség: elhatározás a haladásra, a mezőgazdaság és az élelmszeripar fejlesztésére és védelmezésére Franciaországban, hiszen annak az országnak, amelynek nincsenek farmerei, annak jövője sincs.

Teljesítmény: ezt a nemzetközi és az európai piacokon elfoglalt pozíciók széles skálája tükrözi.

Időtállóság: az a hit, hogy ha a tagjaink termékeihez értéket adunk mialatt védjük a környezetet és megfelelünk a fogyasztók elvárásainak, nos ez egy hosszú távú beruházás. Mindezen értékek arra irányulnak, hogy célkitűzésünket megvalósítsuk: növeljük bizalmát.

cirot. A kukorica meghatározó szerepet tölt be nálunk is, s a FAO 400 alatti szemes területet céloztuk meg, és a siló minőség is szerepel kínálatunkban. Azt persze nehéz megmondani, hogy ebben a változó klímában melyik fajtának lesz létjogosultsága, s melyik szerepel jobban, hiszen ami idén bizonyított, annak bizony jövőre is kell, s azt követően is. Olyan portfóliót kell kialakítanunk, amelyből a gazda válogathat, és a számításai bejönnek, csökkentett kockázat mellett megbízható hozam kell. A napraforgó tekintetében tudomásul kell venni, s gyorsan reagálni, miszerint a piac mennyire változik, s nem a vetésterület növekszik, hanem annak szerkezete. Gondolok itt például a HO, HO-IMI szegmens növekedésre, a herbicid toleráns anyagok terjedésére, a piaci árakra, hogy csak néhányat emelek ki, amire kiemelt figyelmet szentelünk. A repce esetében már a hibridek felé szeretnénk „eltolni” a piacot, bár egy-két fajtánk is megtalálható még a portfóliónkban. Szakmailag a hibridek előnye megkérdőjelezhetetlen. Az igazi megmértetés most következik, amikor a gazdák véleményét mondanak, ítélik meg a fajtákról, hibridekről, főleg annak hozamáról. A nagy elismerés és áttörés az lesz, amikor ŐK mondják, hogy jól döntöttem, amikor az Euralist választottam. Negyedik növényünk a cirok. Cégünk Nyugat-Európa legkomolyabb és legnagyobb nemesítési programjával rendelkezik. Az Euralis komoly hangsúlyt fektet az alternatív növényfajokra, köztük a cirokra is. A cirok előnye ott jelentkezik, ahol már nem tudnak gazdaságosan szalastakarmányt, szemes terményt termeszteni. Ez a növény lehet a jövő évtizedek sikernövénye, tekintettel a változóban lévő globális éghajlatra.

Végeztül: egy éves tapasztalattal a tarsolyában hogyan látja a jövőt?

– Alapvetően optimista vagyok, a cég növekedését is így látom. Egyrészt azért, mert kiváló kollégáim vannak, akikkel garantált a siker záloga. Csapatunkat bővítjük, és egy célért dolgozunk: növelni a bizalmat! Tovább építjük, bővítjük forgalmazóink körét, és itt is a bizalom a fő kérdés: jól választanak, ha bennünket választanak. Bizonytalan időket élünk, de biztos megoldásokat kínálunk! A siker és a jövő záloga partnereink kezében van, együtt tudunk eredményesek lenni, így itt is megragadom az alkalmat, hogy megköszönjem mindazok segítségét, akikkel ezt a sikert elértük.

H. Gy.

Lehet-e szemesen hibridkukorica vetőmagot betakarítani?

A világon, így Magyarországon is, az egyik legfontosabb szántóföldi takarmány-, ipari- és élelmisznővényünk a kukorica. Hazánkban nagy szerepe van a növénytermesztésen belül a kukoricatermesztésnek, emellett a hibridkukorica vetőmag előállításának is, hiszen a kukorica hazánk szántóterületének meghatározó hányadát teszi ki.

Magyarországon 2009-ben 33 800 hektáron állítottak elő hibridkukorica vetőmagot, a fémzárolt vetőmag jelentős része exportra került. Sajnálatos módon a 2010-es évben mindösszesen 17 400 ha-on volt szaporítás.

A 2008. évi vetőmag-termelési szezonban több fajtatulajdonos-vetőmag-előállító kereste meg a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Központját rendeletmódosítási javaslattal. A kérések a kukorica vetőmag-előállítások szemes formában történő betakarítására, feldolgozására és vetőmagként való előterjesztésre vonatkoztak. Kérésüket azal indokolták, hogy a nagy területeikre való tekintettel a termésüket nem tudják mindig optimális időben és nedves-tartalommal betakarítani. A szántóföldön bizonyos évjáratokban és fajtaknál a cső a legkisebb külső behatásokra is a talajra hullik, ezen kívül a feldolgozás – főleg a fosztás – során is jelentős a szempergés. Alacsony szemnedvességnél, a feldolgozáskor a Pioneer Hi-Bred Termelő és Szolgáltató Zrt. (továbbiakban Pioneer Zrt.) mérlegelési adatai szerint 5–25%-os pergési veszteséggel kell számolni. A

veszteségek és szállítási-, szárítási-, tárolási költségek csökkentésének egyik alternatívája lehet, hogy a hibridkukorica vetőmagot morzsoltan lehetne betakarítani, szem előtt tartva a vetőmag minőségi követelményeit, genetikai tisztaságát. Ennek kivizsgálását a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Központ és a Vetőmag Szövetség Szakmaközi Szervezet és Terméktanács támogatják, és a kísérleteket a fajtatulajdonosokkal közösen folytatják.

A hatályban lévő jogszabályok értelmében a hibridkukorica vetőmagot csak csöves állapotban szabad betakarítani. Ez biztosítja a megfelelő genetikai tisztaságot, magegészséget, hiszen a válogató asztalon lehetőség nyílik az idegen, illetve beteg csövek eltávolítására. Nem elhanyagolható, hogy a szemes betakarítás során a csíra sérülékenyebb a magasabb szemnedvesség tartalom miatt.

A vizsgálat arra terjed ki, hogy a morzsoltan történő betakarítás esetén megőrizhető-e a rendeletben előírt fajtatisztaság, csírázóképeség és egészségi állapot, illetve mennyivel marad el a hagyományosan, csövesen betakarított

Csőbírálat a minél pontosabb végeredmény érdekében

vetőmagétól. A vizsgálatok több éves lefolytatását követően megfontolhatóvá válik egy rendeletmódosítással járó, új szántóföldi minősítési követelményrendszer kidolgozása, mely indokolt esetekben lehetővé teszi a csöves mellett a morzsolt betakarítást is.

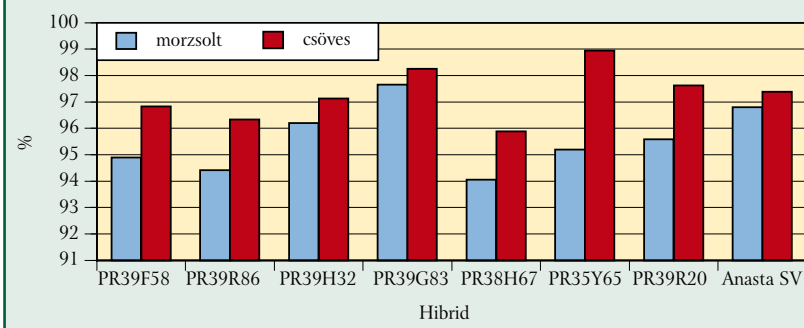
A kísérlet 2009 szeptemberében kezdődött, amikor kijelöltük azokat a hibridkukorica vetőmag-szaporító táblákat, amelyek felét csőtörő kombájjal, másik felét morzsoltan kívántuk betakarítani. Valamennyi tábla a Pioneer Zrt. termelteséből került ki. Tekintettel arra, hogy a kísérlet eredményeit a gyakorlati hibridkukorica vetőmag-előállításban kívánjuk alkalmazni, mindkét kezelés táblaszinten folyt. A táblákon egy rendkívüli szemlét vé-

Hibridkukorica vetőmag betakarítás

geztünk, ahol a mintatereken valamennyi csövet lefosztottunk, adatokat vettünk fel többek között a megtermékenyülésről, a csövek egészségi állapotáról, és feljegyeztük az idegen csövek számát. A betakarítás fajtánként azonos időben és szemnedvesség tartalommal történt. A szemnedvesség minden esetben 20% alatti volt. A szárítás és feldolgozás a Pioneer Zrt. vetőmagüzemében történt, Szarvason. Az ellenőrző csírázóképeség vizsgálatot 4 vetőmagvizsgáló laboratóriumban (Budapest, Martonvásár, Szarvas, Székesfehérvár), ISTA szabvány szerint végeztük. A csírázóképeség vizsgálata során a kísérleti és kontroll csoportok mindegyike meghaladta a rendeletben előírt csírázóképeségi (90%) minimum értéket. A vizsgált 8 hibrid esetében a fent említett betakarítási és szárítási mód mellett a hibridkukorica vetőmag nem veszített jelentősen a csírázóképeségi tulajdonságaiból. A laborvizsgálatok eredményei alapján megállapítható, hogy a morzsoltan betakarított hibridkukorica vetőmag csírázóképesége nem érte el ugyan a hagyományosan, csövesen betakarított vetőmagét, de a különbség nem volt jelentős (ábra). Valamennyi csírávizsgálatnál a morzsolt betakarítású vetőmagnál több abnormális csírárt számoltunk. Ez arra enged következtetni, hogy a szemes betakarítási mód mellett valamennyivel több – ha nem is sokkal – a sérült szem. Az

A 2009. évi morzsolás és csöves betakarítás hatása néhány hibridkukorica vetőmag csírázóképeségére (Szarvas, Martonvásár, Székesfehérvár, Budapest, 2010)

alábbi eredmények csak a csírázóképeségi vizsgálatokra vonatkoznak, emellett legalább olyan fontos a genetikai tisztaság megőrzése. A csíráztatással párhuzamosan a genetikai tisztaság vizsgálata is folyik, egyrészt az MgSzH Központ Gélelektroforézis laboratóriumában, másrészt Monorierdőn, az MgSzH Fajtakitermesztő Állomásán. A kísérlet további része, hogy a csírázóképeségi vizsgálatokat megismételjük 6, illetve 12 hónap múlva. Az újabb csíráeredmények már megvannak, kiértékelésük folyamatban van. A vetőmag minta tárolása csávázatlanul, üzemi körülmények között történt a szarvasi vetőmagüzemben.

Az idei esztendőben a Pioneer Zrt. 6 táblát vont be a kísérletbe, és örven-

detes, hogy egy másik termeltető, a Syngenta Seeds Kft. is 3 táblával részt vesz a tudományos munkában. A táblák rendkívüli szemléje már megtörtént, esetenként a betakarítás is. A következő lépés, hogy a vetőmagüzemekben szárítás után vizsgálati mintákat képezzünk, és a csírázóképeség, valamint a genetikai tisztasági vizsgálatokat elvégezzük.

A 2009. és 2010. évi kísérletek lefolytatásának és kiértékelésének az MgSzH munkatársai mellett a Pioneer Zrt. és az MTA Mezőgazdasági Kutató Intézetének (Martonvásár) munkatársai is részt vettek, segítségükért ezúton szeretnék köszönetet mondani.

Varga Péter

Vetőmag-szaporítási főfelügyelő

A maradékok újrahasznosítása

Új módszerek a fel nem használt, csávázott vetőmagmaradékok újrahasznosítására, melyet jelenleg nagyrészt cementgyárakban égetnek el.

Franciaországban a vetőmagos cégek által előállított csávázott vetőmag 2%-a (kb. 20 000–30 000 tonna) nem kerül felhasználásra. A veszteség mértéke növényfajonként eltérő: kukorica vetőmag esetében 3%, kalászosokban 1,5%, repcében valamivel több. Ezeket a maradékokat speciális ipari hulladéknak minősítették, megsemmisítésük rugalmas megoldásokat igényel, hiszen viszonylag kis mennyiségben és csak szezonális jelleggel fordulnak elő. Franciaországban általában cementgyárakban égetik el, vagy nagyon ritkán komposztálják ezeket a maradék csávázott vetőmagvakat.

A Syngenta kalászos vetőmag-termesztési menedzser, Jean-Michel Briois

részletezte az adatokat: „A termelési maradékok és a lejárt, megmaradt vetőmagvak az üzemi szinten előállított 2000 tonnából 20–30 tonnát tesznek ki. Az égetés költsége szállítással együtt mintegy 100 euró tonnánként, ebben azonban nincs benne a vetőmag előállításának költsége.”

France Cassagnol a Francia Vetőmagtermesztők Szövetségétől így nyilatkozott: „A megsemmisítésre váró vetőmag mennyisége évről évre változik, az égetési költségek pedig eléggé változóak a cementgyártól és csomagolástól függően. Az átlagos érték 100 euró/t.”

A szektor nem szívesen alkalmazza a komposztálás módszerét, mely Németországban sokkal elterjedtebb, mint Franciaországban. Jean-Michel Briois szerint a komposztálás folyamatos logisztikát igényel a komposzt kis mennyiségekkel történő feltöltése miatt.

France Cassagnol szerint a komposztálás a nehézkes engedélyezési eljárások miatt nem terjed el, ugyanis a komposzt minden egyes összetevőjének jövőbeni hatásáról kellene tapasztalatokat felmutatni.

Az országban folyamatosak a kísérletek az új megoldásokra.

A LaSalle Beauvais Polytechnic Institute-ban az elmúlt években elindítottak egy kísérleti projektet, melynek során ózonnal tisztítják meg a csávázott vetőmagot. Az ipari szintű kísérletek folynak, az első eredmények 2011 júniusában lesznek elérhetőek. Thierry Aussenac, tudományos igazgató elmondta: „Jelenleg a módszer alkalmazhatóságát vizsgáljuk, illetve annak hatását a különböző kémiai szerzőcsoportok semlegesítésére. Az ózon nagyon erős oxidáló szer, melyet víztisztításra használnak. Most ezt próbáljuk alkalmazni

a gabonára, megtisztítva a kémiai szennyezésektől (csávázószer) amennyire lehetséges. Ha egyszer megtisztítottuk, akkor az élelmiszeriparon kívül sok mindenre fel lehet használni a fehérjében és keményítőben gazdag magot, például a természetes polimerek gyártása során.” Jean-Marc Roche elnök elmondta, hogy a vizsgálatok során a tisztítási potenciált próbálják meghatározni. Amennyiben az eredmények biztatóak lesznek, jelentős reményeket fűznek az ipari felhasználáshoz is.

A francia hibrid vetőmag-előállítók érdeklődnek a gyors pirolízis technológiáiról is. Az eljárást, amely a hulladék pirolízisén (hőbontásán) alapul,

2007-ben szabadalmaztatták és jelenleg az iparosítás stádiumában van. A magas szervesanyag tartalmú termékeket (szennyvíztisztításra használt növé-

nyek, műanyag melléktermékek, biomassza, mezőgazdasági szennyvizek) elbontja, és versenyképes áron hoz létre energiát. Pascal Colignon, az eljárást kifejlesztő Fianxo társaság igazgatója szerint az eljárás csupán a megtermelt energia 5–8%-át használja fel. A maradék energiát újra fel lehet használni és ez számos újrafelhasználási mód előtt nyitja meg a kaput, a beruházás ugyanis az energia megtakarítás következtében 4–5 év alatt megtérül. Az eredményeket az Egyesült Államokban is ismertetik a maradék vetőmagvak hővel történő megsemmisítésének alternatívájaként.

Forrás: Cultivar Seed 2010. October

VM ajánlás fémzárolt vetőmagok használatához

A minőségi növénytermesztés alapja a megfelelő fajta- és vetőmaghasználat. A kiváló minőségű, ellenőrzött körülmények között előállított és minősített vetőmag használata egyik feltétele a színvonalas és gazdaságos termelés folytatásának. Szakmai szempontból éppen ezért az volna az ideális állapot, ha a termőföldbe mindig államilag fémzárolt vetőmagok kerülnének.

A Vidékfejlesztési Minisztérium ajánlásának teljes szövege elérhető a Minisztérium honlapján.

(www.fvm.hu)

GOSZ-VSZT Őszi Búza Posztregisztrációs Fajtakísérlet 2009-2010

A GOSZ-VSZT posztregisztrációs kísérletek immáron negyedik éve kerülnek megrendezésre. A kísérletek fő célja a gazdálkodók objektív tájékoztatása a piacon fellelhető fajták tulajdonságairól.

Honlapunkon az Aktualitások között elérhető a 35 búzafajtat összeha-

sonlító, 2010. évi GOSZ-VSZT Őszi Búza Posztregisztrációs Fajtakísérlet eredményeit tartalmazó kiadvány.

(www.vsz.hu)

Az EU Közös Fajtakatalógusának változása

Megjelent a Zöldség- és Gyökérzöldség Kézikönyv Közös Fajtakatalógus 29. teljes kiadása. A lista elérhető a VSZT honlapjáról.

(www.vsz.hu)

25/2010. (X. 20.) VM rendelet

A növény-egészségügyi feladatok végrehajtásának részletes szabályairól szóló 7/2001. (I. 17.) FVM rendelet módosításáról.

(www.fvm.hu)

A kalászos gabonák betakarított területe, termésmennyisége és termés-átlaga, 2010

Megjelent a KSH gyorstájékoztatója, melyben a korábbi évekkkel összehasonlítva, országrészekre lebontva találha-

tók meg az idei kalászos gabonatermesztési eredmények.

(portal.ksh.hu)

Magyar Agrárgazdasági Minőség Díj 2011. pályázatának beadási határideje módosult!

A 2010. évben is meghirdették a Magyar Agrárgazdasági Minőség Díj 2011. pályázatot.

Minden olyan vállalkozás pályázhat, amely az FVM szakmai felügyelete alá tartozik, a pályázat ingyenes.

A pályázat beadási határideje: 2010. november 9. 12:00

A pályázati felhívás elérhető honlapunk Szakmai hírek rovatában.

(www.vsz.hu)

87/2010. (IX. 15.) ME határozat

A genetikai erőforrásokhoz való hozzáférésről és a hasznosításukból származó hasznok igazságos és méltányos megosztásáról szóló jegyzőkönyv létrehozására adott felhatalmazásról.

(www.kozlonykiado.hu)

VETŐMAG SZÖVETSÉG SZAKMAKÖZI SZERVEZET ÉS TERMÉKTANÁCS LAPJA

Elérhetőség: dr. Ruthner Szabolcs ügyvezető igazgató

1113 Bp. Ábel Jenő u. 4/b • Tel. 06-1-332-5755, Fax: 06-1-302-6507 • E-mail: vszt@vszt.hu • Honlap: www.vsz.hu

Felelős szerkesztő: Hajtun György

Szerkesztő Bizottság: Dr. Balikó Sándor /elnök/ (Bóly Zrt) • Bíró János (Syngenta Seeds) • Blum Zoltán (Saaten Union) • Pavelka Árpád (ZKI) • Virágné Pintér Gabriella (Gabonakutató)

Kiadja: A Vetőmag Szövetség Szakmaközi Szervezet és Terméktanács

Felelős kiadó: VSZT ügyvezető igazgatója

Ez a lapszámunk a VM támogatásával készült.

A címlapon szereplő zöldséges képekért köszönet illeti a Kesjár Flóra Kft.-t.